

SOCIALTJÄNSTRAPPORT 2022

2. EKONOMISKT BISTÅND

För fjortonde året i rad har socialtjänstrapporten tagits fram av socialnämnden. Det är en stadsövergripande rapport som syftar till att beskriva tillståndet inom Stockholms stads socialtjänst och hur den utvecklas över tid. Rapporten är ett verktyg i arbetet för likställighet inom stadens socialtjänst, för såväl politiker som verksamheterna att ta del av, besluta och planera utifrån.

Socialnämnden har samlat in och sammanställt statistikuppgifter och annan relevant information för följande verksamhetsområden: ekonomiskt bistånd, barn och unga, familjerätten, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, missbruk och beroende, hemlöshet, socialpsykiatri och funktionsnedsättning.

Innehåll

Ekonomiskt bistånd	3
Målgruppsbeskrivning	3
Insatser, biståndets omfattning och utformning	4
Biståndsbehov över tid	4
Skillnader av biståndsbehov mellan stadsdelsområden	4
Biståndshushåll	5
Biståndshushållens storlek	7
Barn i familjer med ekonomiskt bistånd	8
Hushållstyper	9
Åldersfördelning	10
Försörjningshinder	11
Biståndstider	12
Kostnader för ekonomiskt bistånd	15
Biståndets ändamål	16
Medelbidrag	18
Avslutade ärenden	19
Brukardelaktighet	20
Indikator ekonomiskt bistånd	20
Enkätundersökning	21
Budget och skuldrådgivning	22
Målgruppsbeskrivning	22
Insatser, biståndets omfattning och utformning	22

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd utgör samhällets yttersta skyddsnät och kan beviljas om behovet av försörjning inte kan tillgodoses på annat sätt. Ekonomiskt bistånd består av två delar, försörjningsstöd och stöd till livsföringen i övrigt. I den senare delen ingår andra nödvändiga utgifter vid sidan av den vardagliga försörjningen, som exempelvis kostnader för barnomsorg, läkarvård, medicin och tandvård. Utgångspunkten för biståndet är att tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå, vilken preciseras i riksnormen för försörjningsstöd och i stadens riktlinjer.

I arbetet med ekonomiskt bistånd är den första och huvudsakliga uppgiften att hjälpa personer så att de på sikt kan klara sin försörjning på egen hand. Socialtjänstens bistånd är inte kravlöst, men kraven måste anpassas efter varje persons förutsättningar och hänsyn tas till den enskildes integritet och självbestämmande. Därmed är det viktigt att välja insatser och åtgärder utifrån den aktuella situationen samt den enskildes behov. Den andra uppgiften är att utreda rätten till ekonomiskt bistånd vid varje ansökan till dess att den enskilde kan försörja sig själv. Det är stadsdelsnämnderna och socialnämnden som ansvarar för bistånd till enskilda i Stockholms stad. En förutsättning för handläggningen är att den utförs med noggrannhet och att felaktiga utbetalningar förebyggs.

Som stöd i arbetet med att utreda och kartlägga den enskildes behov, resurser och förutsättningar i syfte att hitta individuella lösningar på försörjningsproblemen använder Stockholms stad två bedömningsinstrument, Initial Bedömning (IB) och Förutsättningar Inför Arbeta (FIA). IB används vid utredning av nya ärenden och är uppdelad i fyra delar, varav stadens jobbsökarverksamhet, Jobbtorg Stockholm, ansvarar för en av kartläggningsdelarna. FIA används när det finns behov av en fördjupad utredning kring den enskildes behov av insatser och stöd. FIA ska om möjligt göras i samverkan med Jobbtorg.

Barnets bästa ska särskilt beaktas vid åtgärder som rör barn. Detta framgår av 1 kap. 2 § socialtjänstlagen (SoL) vilket svarar mot artikel 3 i FN:s barnkonvention. Hänsynen till barns bästa innebär att barnets situation ska uppmärksammas när vuxna ansöker om ekonomiskt bistånd. I Stockholms stad finns ett stödmaterial för att uppmärksamma barnperspektivet vid handläggning av ekonomiskt bistånd. Syftet med stödmaterialet är att underlätta för socialtjänstens ledning och socialsekreterare att i det dagliga arbetet lyfta fram barnets perspektiv såväl som att genomföra barnkonsekvensanalyser inför beslut.

Målgruppsbeskrivning

Behovet av ekonomiskt bistånd påverkas av en mängd olika faktorer men främst av situationen på arbetsmarknaden. Utvecklingen inom områdena integrations- och utbildningspolitik samt hur sjuk- och arbetslöshetsförsäkringar är utformade är andra faktorer som påverkar hur stor andel av befolkningen som helt eller delvis inte klarar sin försörjning på egen hand och därmed har behov av ekonomiskt bistånd. Exempelvis kan ändrade bestämmelser om sjukförsäkringens bortre gräns påverka individens möjlighet till självförsörjning. Medelbidraget per person påverkas av förändringar av riksnormens belopp, inflation, hushållens inkomster och utgifter, handläggningsrutiner samt pris- och hyresutveckling.

Under 2022 uppbar 2,1 procent av befolkningen i Stockholms stad någon gång under året ekonomiskt bistånd, vilket motsvarar 20 513 personer (vuxna och barn).

Insatser, biståndets omfattning och utformning

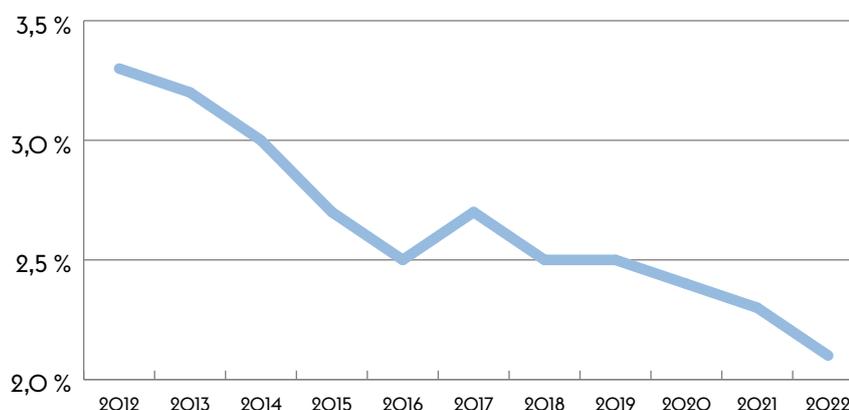
Biståndsbehov över tid

Andelen personer av befolkningen som uppbar ekonomiskt bistånd har minskat, sett ur ett tioårsperspektiv, med undantag för en mindre uppgång 2017. Denna uppgång förklaras främst av det ökade antalet nyanlända individer som beviljades ekonomiskt bistånd vid socialnämndens enhet Intro Stockholm i ett initialt skede i avvaktan på sin etableringsersättning.

Under 2022 uppbar 2,1 procent av befolkningen i Stockholms stad någon gång under året ekonomiskt bistånd, vilket motsvarar 20 513 personer (vuxna och barn). Jämfört med 2021 är det 2 329 personer färre som uppburit ekonomiskt bistånd under året. Sett ur ett tioårsperspektiv har antalet personer som uppburit ekonomiskt bistånd minskat med 8 927 personer, vilket motsvarar en minskning på 32 procent.

Diagrammet som följer visar utvecklingen av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad i förhållande till befolkningen under de senaste tio åren.

Figur 2:1 Andel i befolkningen i Stockholms stad, vuxna och barn, som fått ekonomiskt bistånd någon gång under året, 2012–2022

Källa: Sociala System.

Skillnader av biståndsbehov mellan stadsdelsområden

Befolkningens behov av ekonomiskt bistånd fördelar sig olika över staden och är abhängig befolkningssammansättningen i respektive stadsdelsområde.

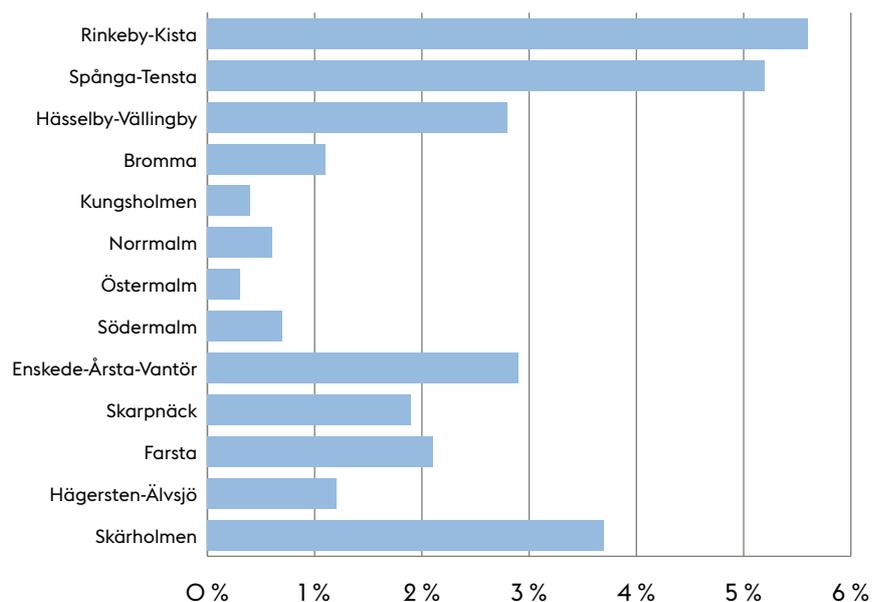
Genomgående visar sig skillnader mellan innerstads- och ytterstadsområden där befolkningen i de senare har ett större behov av ekonomiskt bistånd. Andelen biståndsmottagare i befolkningen varierar under 2022 från högst i Rinkeby-Kista (5,6 procent), Spånga-Tensta (5,2 procent) och Skärholmen (3,7 procent) till lägst på Östermalm (0,3 procent), Kungsholmen (0,4 procent) och Norrmalm (0,6 procent). Det överensstämmer med föregående år, dock med något lägre procentandelar år 2022.

Andelen av befolkningen i Stockholms stad som fått ekonomiskt bistånd någon gång under året minskar för varje år. Minskningen under 2022 är särskilt påtaglig i Rinkeby-Kista, från 6,7 procent av befolkningen under 2021 till 5,6 procent under 2022. Detta motsvarar en minskning om 563 personer. Även Skärholmen, från 4,3 procent till 3,7 procent, samt Farsta, från 2,6 procent till 2,1 procent, utmärker sig när det gäller minskning i biståndsbehov bland befolkningen jämfört med föregående år. Skärholmen har en tydlig trend av minskat ekonomiskt bistånd över tid då andelen i befolkningen i behov av ekonomiskt bistånd var 5,0 procent under 2019, 4,6 procent under 2020, 4,3 procent under 2021 och 3,7 procent under 2022. Samma utveckling syns i Hässelby-Vällingby, från 3,6 procent under 2019 till 2,8 procent under 2022.

Av de stadsdelsnämnder där andelen biståndsmottagare i befolkningen minskar mest har Rinkeby-Kista avslutat flest biståndsmottagare där avslutsorsaker är arbete och studier, men även att många har flyttat från stadsdelen utgör orsak till avslut. En stor andel är avslutade utan en känd avslutsorsak. Den enda stadsdelsnämnd där andelen som får ekonomiskt bistånd ökar är i Spånga-Tensta (från 4,9 procent under 2019 till 5,2 procent under 2022).

Diagrammet som följer visar en jämförelse av andel i befolkningen i respektive stadsdelsnämnd som någon gång under år 2022 haft ekonomiskt bistånd.

Figur 2:2 Andel av befolkningen i Stockholms stad, vuxna och barn, som fått ekonomiskt bistånd någon gång under året fördelat på stadsdelsnämnd, 2022

Källa: Sociala System.

Biståndshushåll

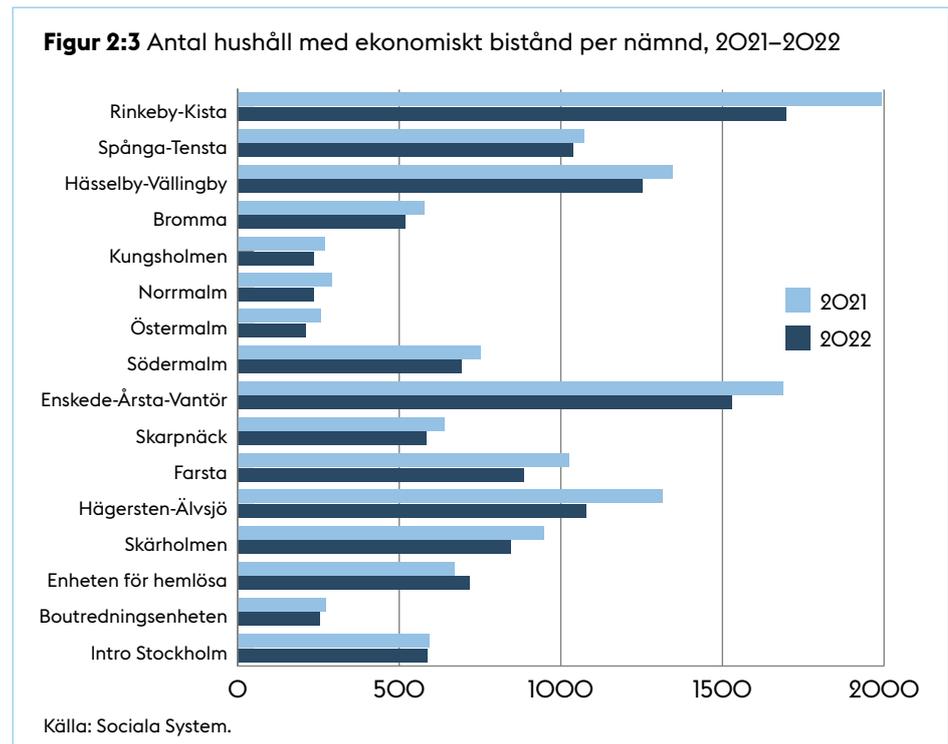
Den som är gift eller sambo ansöker om ekonomiskt bistånd tillsammans med sin partner, bådas sammanräknade inkomster och utgifter ligger till grund för bedömningen av biståndsbehovet. Av denna anledning redovisas inte enbart individer utan även hushållens behov av ekonomiskt bistånd. Ett hushåll kan bestå av en ensamstående individ med eller utan barn, eller ett par med eller utan barn.

År 2022 var det 12 352 hushåll i staden som någon gång under året uppbar ekonomiskt bistånd. Det var 1 346 hushåll färre jämfört med året innan, detta motsvarar en minskning med 9,8 procent. Biståndshushållen minskade till antalet vid samtliga stadsdelsnämnder under 2022. De stadsdelsnämnder som minskade mest var Rinkeby-Kista med 293 hushåll (14,7 procent), Hägersten-Älvsjö med 238 hushåll (18,1 procent) och Enskede-Årsta-Vantör med 157 hushåll (9,3 procent). Vid Enheten för hemlösa noteras en ökning av antal hushåll under 2022, från 670 till 718 hushåll, vilket motsvarar en ökning om 7,2 procent.

Under 2022 minskade antalet biståndshushåll vid samtliga stadsdelsnämnder.

Diagrammet som följer visar antal hushåll per stadsdelsnämnd de senaste två åren. Hushållen redovisas på den stadsdelsnämnd där de senast under året fick bistånd.

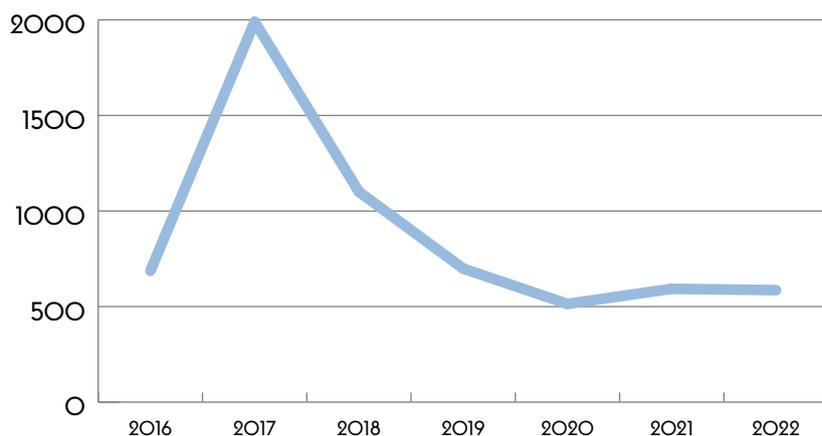

Nyanlända biståndshushåll

Det är socialnämndens enhet Intro Stockholm som tar emot och introducerar nyanlända som har anvisats boende i staden. Intro Stockholms uppdrag är att matcha nyanlända till genomgångsboenden, att handlägga ekonomiskt bistånd för nyanlända i avvaktan på den statliga etableringsersättning, samt att tillhandahålla initialt socialt stöd och praktisk hjälp i samband med bosättning. Intro Stockholm handlägger även ärenden där nyanlända erhåller etableringsersättning men har behov av kompletterande ekonomiskt bistånd på grund av hög boendekostnad under etableringstiden. Vid behov av andra insatser från socialtjänsten överförs hela ärendet till aktuell stadsdelsnämnd.

Under 2022 uppbar 586 hushåll ekonomiskt bistånd från Intro Stockholm, vilket motsvarar 1 592 personer (vuxna och barn). Hushållen vid Intro Stockholm består till stor del av hushåll med barn, 37 procent, vilket motsvarar 870 barn. Jämfört med föregående år är antalet hushåll i stort det samma. Följande diagram visar utvecklingen av antal hushåll vid Intro Stockholm sedan 2016.

Figur 2:4 Antal hushåll med ekonomiskt bistånd vid Intro Stockholm, 2016–2022

Biståndshushållens storlek

Den genomsnittliga storleken på de hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd har varit oförändrad de senaste åren och ligger även under 2022 på 1,7 personer.

Den genomsnittliga storleken på biståndshushållen skiljer sig något mellan stadsdelsnämnderna. Spånga-Tensta har den högsta genomsnittliga hushållsstorleken på 2,0 personer, Norrmalm samt Enskede-Årsta-Vantör, 1,9 personer, medan Kungsholmen, Södermalm och Östermalm har den lägsta genomsnittliga hushållsstorleken på 1,3 personer. Intro Stockholm har en högre genomsnittlig hushållsstorlek än stadsdelsnämnderna, på 2,7 personer.

Följande tabell visar genomsnittlig hushållsstorlek fördelat per nämnd under 2022.

Tabell 2:1 Genomsnittlig hushållsstorlek per nämnd, 2022

Nämnd	Antal personer
Rinkeby-Kista	1,7
Spånga-Tensta	2,0
Hässelby-Vällingby	1,7
Bromma	1,8
Kungsholmen	1,3
Norrmalm	1,9
Östermalm	1,3
Södermalm	1,3
Enskede-Årsta-Vantör	1,9
Skarpnäck	1,5
Farsta	1,5
Hägersten-Älvsjö	1,4
Skärholmen	1,6
Enheten för hemlösa	1,0
Boutredningsenheten	1,0
Intro Stockholm	2,7
Totalt i staden	1,7

Källa: Sociala System.

Sedan 2012 har antalet barn i familjer med ekonomiskt bistånd sjunkit från 10 225 barn till 7 054 barn 2022.

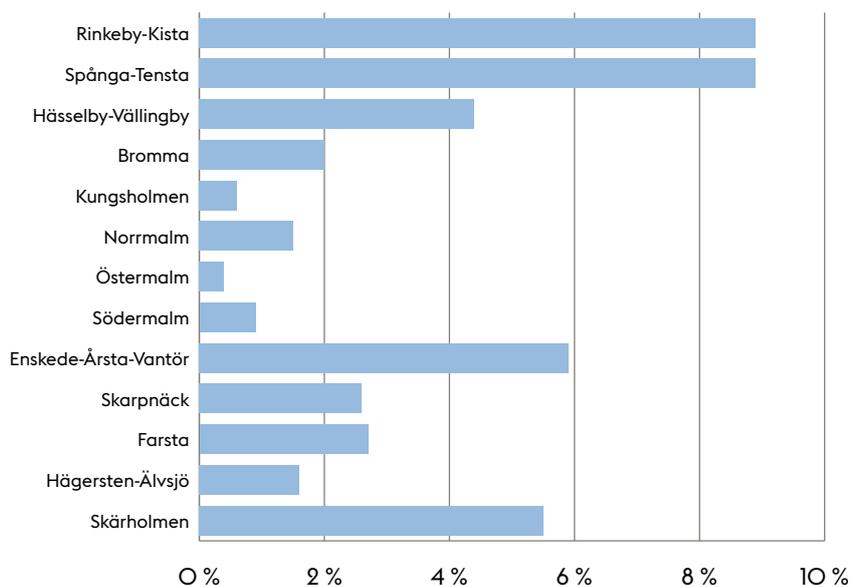
Barn i familjer med ekonomiskt bistånd

Antalet barn som ingår i hushåll med ekonomiskt bistånd har successivt minskat under de senaste tio åren. Sedan 2012 har antalet barn minskat från 10 225 barn till 7 054 barn år 2022, vilket motsvarar ungefär 31 procent färre barn.

Andelen barn i hushåll med ekonomiskt bistånd i befolkningen (0-17 år) har också successivt minskat under de senaste tio åren, från 6,0 procent 2012 till 3,8 procent 2022. Detta följer trenden med en överlag minskad andel i befolkningen som har behov av ekonomiskt bistånd, sett till hela befolkningsunderlaget. Andelen barn (i befolkningen) som lever i familjer med ekonomiskt bistånd har minskat mer över tid, jämfört med den andel av hela befolkningen som har behov av ekonomiskt bistånd.

Andelen och antalet barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd skiljer sig påtagligt åt mellan de olika stadsdelsnämnderna. I Rinkeby-Kista samt Spånga-Tensta lever 8,9 procent av barnen i familjer som någon gång under 2022 har uppburit ekonomiskt bistånd jämfört med 0,4 procent på Östermalm. Samtliga stadsdelsnämnder förutom Spånga-Tensta och Bromma har ett minskat antal barn som lever i familjer som någon gång under året uppburit ekonomiskt bistånd, jämfört med föregående år. I Spånga-Tensta ökade antalet barn som lever i familjer som uppburit ekonomiskt bistånd under året med 83 barn och i Bromma ökade antalet med 73 barn. Ökningen av antal barn i Bromma beror troligtvis på att det i stadsdelen finns ett boende för nyanlända som tog emot många kvotflyktingsfamiljer under 2022.

Figur 2:5 Andel i befolkningen 0-17 år som ingår i hushåll som någon gång under året har uppburit ekonomiskt bistånd, per stadsdelsnämnd, 2022

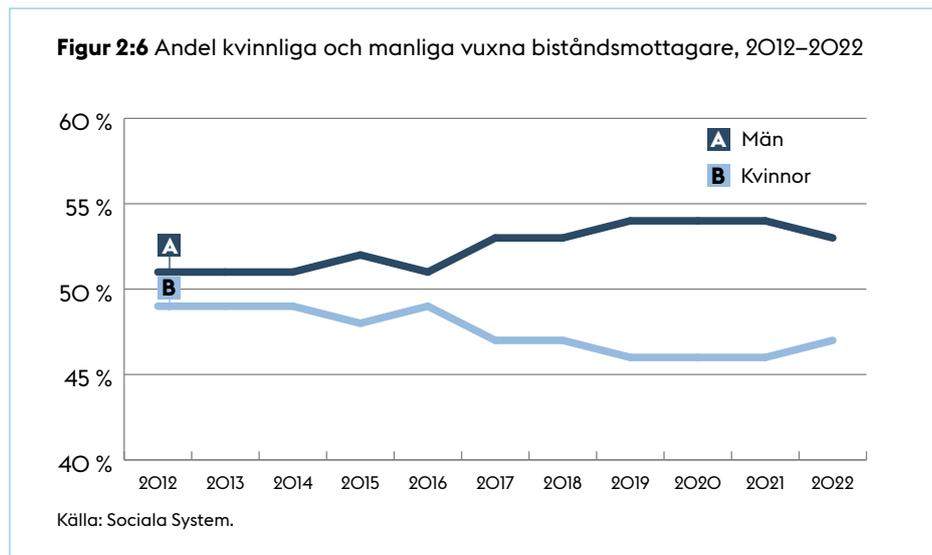

Källa: Sociala System.

Skillnader i kön

Fram till början av 2000-talet var det ungefär lika stor andel män som kvinnor som var i behov av ekonomiskt bistånd. Sedan dess har män uppburit ekonomiskt bistånd i något högre utsträckning än kvinnor. Dock kan man se att skillnaden i andel kvinnor respektive män som är i behov av ekonomiskt bistånd successivt har minskat sedan 2019. Under 2022 var 47 procent av de vuxna biståndstagarna kvinnor och 53 procent var män. Uppdelat på åldersgrupper är 30-49 år den största gruppen av bidragstagare med 44 procent och gruppen 50-69 år utgör 35 procent. Det är ingen större skillnad mellan män och kvinnor vad gäller åldersfördelningen bland bidragstagare men män är procentuellt något mer representerade i den allra yngsta gruppen (upp till 29 år).

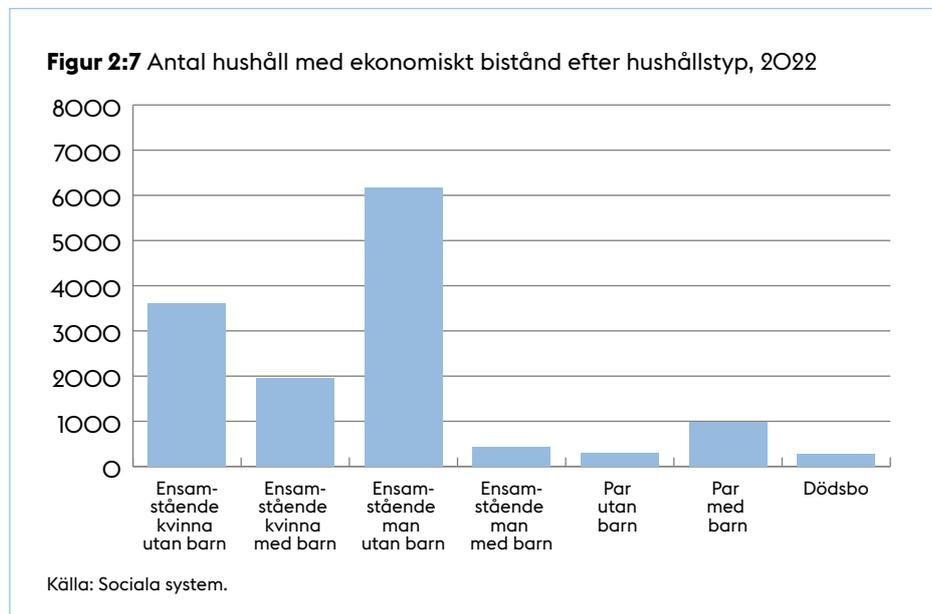
Följande diagram visar utvecklingen de senaste tio åren vad gäller fördelningen mellan kvinnor och män i behov av ekonomiskt bistånd.

Hushållstyper

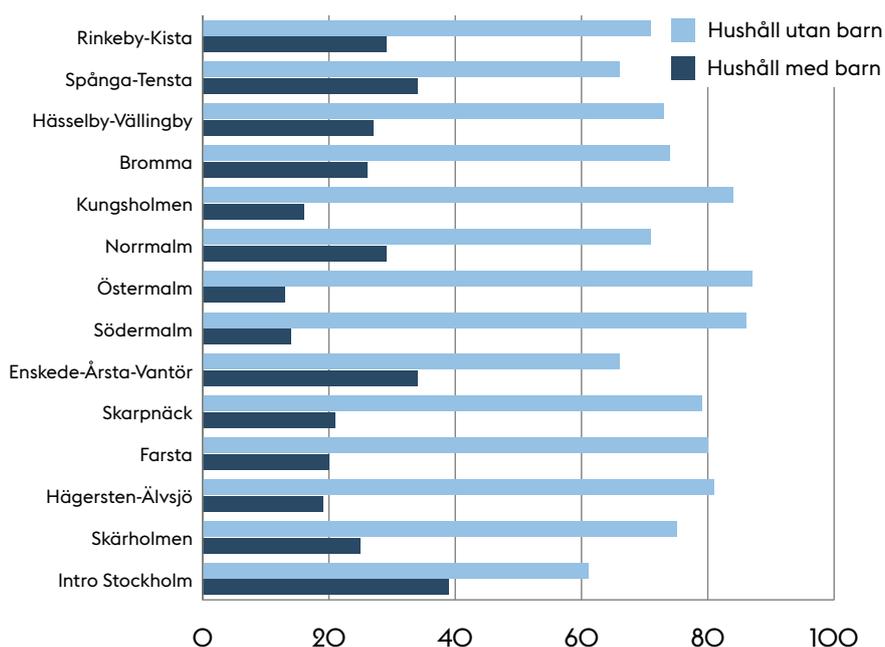
Den vanligaste hushållstypen som ansöker om ekonomiskt bistånd är i likhet med tidigare år ensamstående män utan barn. Hushållstypen representerade mer än 45 procent av biståndshushållen 2022 medan ensamstående kvinnor utan barn utgjorde 28 procent av biståndshushållen. Den hushållstyp som är i minst behov av ekonomiskt bistånd är par utan barn, hushållstypen utgör endast 2 procent av samtliga hushåll.

I figuren som följer visas fördelningen av antal hushåll inom respektive hushållstyp.

Hushåll utan barn, både ensamstående och par, utgör 76 procent av samtliga hushåll som uppburit ekonomiskt bistånd någon gång under 2022. I samtliga stadsdelsnämnder är hushåll utan barn den mest förekommande hushållstypen bland de biståndssökande hushållen. Av stadsdelsnämnderna har Spånga-Tensta och Enskede-Årsta-Vantör störst andel hushåll med barn, hushållstypen utgör knappt 34 procent i respektive stadsdelsnämnd. Enskede-Årsta-Vantör är även den stadsdelsnämnd som har flest antal hushåll med barn, 516 st. Vid Intro Stockholm består 39 procent av hushållen av hushållstyper med barn, vilket motsvarar 226 hushåll.

Figur 2:8 Andel hushåll med eller utan barn, per nämnd, 2022

Källa: Sociala System.

Åldersfördelning

Den största åldersgruppen av vuxna biståndsmottagare som uppbar ekonomiskt bistånd någon gång under året 2022 var gruppen 40–64 år. Totalt 7 192 personer återfanns inom denna åldersgrupp, vilket motsvarar drygt 53 procent av de vuxna biståndsmottagarna.

Den näst största gruppen var personer i åldrarna 30–39 år (3 009 personer, vilket motsvarar ca 22 procent) och unga vuxna i åldrarna 18–24 år som betraktas som vuxna med eget hushåll, var den tredje största gruppen (1 415 personer, ca 11 procent).

Det finns vissa skillnader när det gäller fördelningen av antalet och andelen biståndstagare baserat på ålder och kön. I den yngsta åldersgruppen (18–24 år) återfinns den största skillnaden mellan kön och behov av ekonomiskt bistånd under 2022. Antalet kvinnor i den yngre åldersgruppen som någon gång under året uppburit ekonomiskt bistånd var 559 jämfört med 856 män i samma åldersgrupp. Män utgör en större andel än kvinnor i den yngre åldersgruppen i jämförelse med fördelningen mellan kvinnor och män i den totala gruppen biståndsmottagare. Jämfört med 2021 har biståndsmottagare i åldersgruppen män (18–24 år) minskat med 409 personer och i motsvarande åldersgrupp har biståndsmottagande kvinnor minskat med 139 personer.

Vid en jämförelse mellan stadsdelsnämnderna framgår att Rinkeby-Kista har högst antal unga vuxna biståndstagare (18–24 år) följt av Hässelby-Vällingby och Spånga-Tensta. Antalet unga vuxna biståndstagare vid dessa stadsdelsnämnder var 232, 146 respektive 144 personer. I Rinkeby-Kista motsvarar denna grupp åtta procent av biståndstagarna och sju procent i Hässelby-Vällingby respektive Spånga-Tensta.

Försörjningshinder

Försörjningshinder registreras för varje individ som ansöker om ekonomiskt bistånd där skälet till att individen inte kan försörja sig på egen hand anges. Av de försörjningshinder som finns i socialtjänstens verksamhetssystem är följande tre kategorier de mest förekommande: arbetslöshet, sjukdom och sociala/medicinska skäl.

Den som är arbetsför och oförhindrad att söka arbete samt omgående kan påbörja en erbjuden anställning tillhör kategorin arbetslösa. Inom gruppen som kodas som arbetslösa finns stora variationer vad gäller hur nära arbetsmarknaden en individ befinner sig och inom gruppen finns både individer som har annan ersättning för sin försörjning, exempelvis arbetslöshetskassa, men även individer som helt saknar annan ersättning. Kategorin arbetslösa innefattar även nyanlända som väntar på att påbörja etableringsprogrammet samt de som redan deltar i etableringsprogrammet men som inte helt kan försörja sig på etableringsersättningen.

Den grupp som på grund av sjukdom har behov av ekonomiskt bistånd består framförallt av sjukskrivna individer som har ett läkarintyg med en styrkt tillfälligt nedsatt arbetsförmåga, men som antingen inte har kvalificerat sig för sjukpenning eller har en så pass låg sjukpenning att de inte kan försörja sig enbart på denna. Gruppen består även av individer som bedöms ha en varaktigt nedsatt arbetsförmåga och som har beviljats sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan men som inte helt klarar sin egen försörjning och därmed behöver kompletterande ekonomiskt bistånd.

Individer som av socialtjänsten bedöms att de av sociala/medicinska skäl är förhindrade att söka arbete och att arbeta har ofta behov av insatser från andra delar av socialtjänsten eller från sjukvården. Skälen kan exempelvis vara en pågående missbruksproblematik, psykisk ohälsa eller att individen befinner sig i en akut krissituation.

En biståndsmottagare kan ha ett eller flera olika försörjningshinder under året. Resultatet som presenteras avser det försörjningshinder som varit mest förekommande under året för varje biståndsmottagare.

Av samtliga vuxna personer som uppbar ekonomiskt bistånd under 2022 hade 46 procent försörjningshindret arbetslöshet. Det näst vanligaste försörjningshindret i staden var nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom med 23 procent och det tredje vanligaste var sociala eller medicinska skäl med 20 procent. Jämfört med 2021 har andelen som har arbetslöshet som försörjningshinder minskat med fyra procentenheter, vilket motsvarar ungefär 1 200 personer. Andelen som har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom samt socialmedicinska skäl har ökat med en procentenhet vardera, vilket dock motsvarar en minskning i antal personer, med 54 respektive 81 personer.

I diagrammet som följer presenteras andel och fördelning av de tre kategorierna av försörjningshinder vid stadsdelsnämnderna samt Enheten för hemlösa. Det framgår bland annat att Rinkeby-Kista har den högsta andelen arbetslösa biståndstagare, 52 procent, medan Östermalm, som har den lägsta andelen arbetslösa har 33 procent.

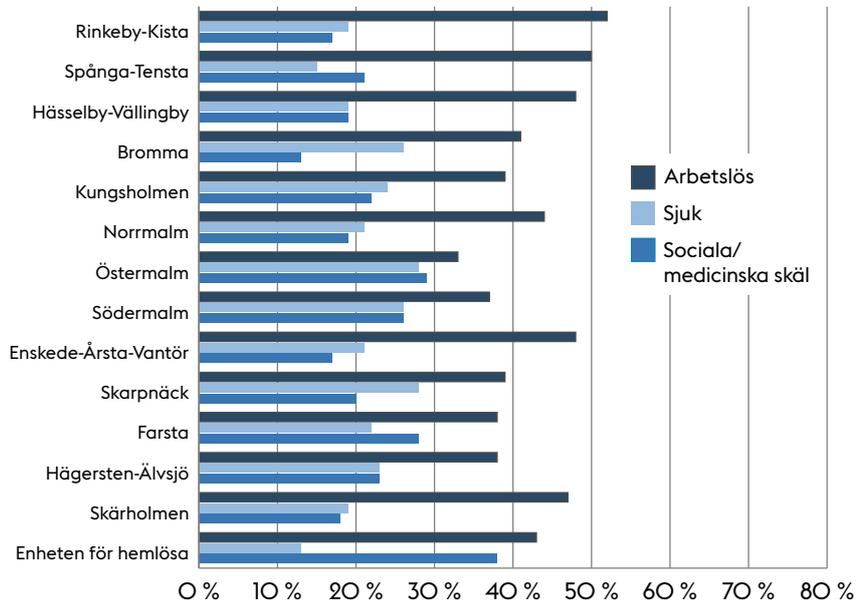
Skarpnäck och Östermalm har den högsta andelen biståndsmottagare med nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom, 28 procent vardera, följt av Bromma med 27 procent. Skarpnäck har under tidigare år utmärkt sig med att ha en hög andel sjukskrivna personer i förhållande till övriga stadsdelsnämnder. Under 2022 är det dock flertalet stadsdelsnämnder som har kommit upp i ungefär samma nivå som Skarpnäck vad gäller andelen sjukskrivna.

46%

hade under 2022 försörjningshindret arbetslöshet. 23 procent hade försörjningshindret nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom och 20 procent hade sociala eller medicinska skäl.

När det gäller andelen personer som har sociala eller medicinska skäl som försörjningshinder har Östermalm den högsta andelen av denna målgrupp, 29 procent, följt av Farsta och Södermalm med 28 respektive 26 procent.

Figur 2:9 Andel vuxna biståndsmottagare fördelat på de tre vanligaste kategorierna av försörjningshinder per stadsdelsnämnd, 2022

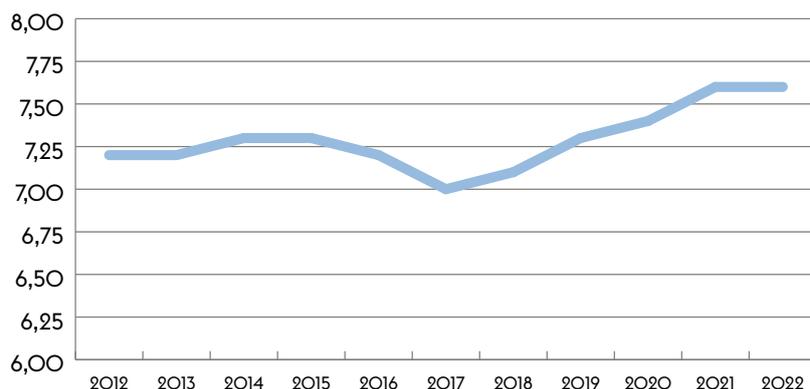
Källa: Sociala System.

Fördelningen mellan kvinnor och män avseende olika försörjningshinder skiljer sig något åt. Likt tidigare år har män i högre grad än kvinnor arbetslöshet och sociala/medicinska skäl som försörjningshinder, medan kvinnor i högre grad än män erhåller ekonomiskt bistånd till följd av sjukdom.

Biståndstider

År 2022 fick hushållen med ekonomiskt bistånd i genomsnitt bistånd under 7,6 månader¹, vilket var detsamma som föregående år. Över tid syns en trend med att fler biståndshushåll har ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd. Diagrammet som följer visar hur den genomsnittliga biståndstiden förändrats under de senaste tio åren. Den påtagliga minskningen i biståndstid under år 2017 antas bero på det stora antal nyanlända som sökt ekonomiskt bistånd en kortare tid i avvaktan på etableringsersättningen.

¹ Den genomsnittliga biståndstiden beräknas på den senaste tolv månadersperioden.

Figur 2:10 Genomsnittlig biståndstid (månad/år) 2012–2022

Källa: Sociala System.

Den genomsnittliga biståndstiden i staden är relativt jämnt fördelad mellan stadsdelsnämnderna. Skarpnäck har den längsta genomsnittliga biståndstiden med 8,3 månader, följt av Enskede-Årsta-Vantör och Rinkeby-Kista med 8,2 månaders genomsnittlig biståndstid. Av samtliga stadsdelsnämnder har Bromma och Norrmalm de kortaste biståndstiderna med 7,4 månader. Jämfört med 2021 har samtliga stadsdelsnämnder en längre genomsnittlig biståndstid 2021 med undantag för Kungsholmen och Norrmalm som har en något kortare biståndstid, samt Hässelby-Vällingby har en oförändrad biståndstid jämfört med föregående år.

Det finns en del skillnader i biståndstider mellan olika hushållstyper liksom mellan kvinnor och män. Den hushållstyp² som har kortast genomsnittlig biståndstid är ensamstående män utan barn (7,4 månader), den hushållstyp som har längst genomsnittlig biståndstid är par utan barn (8,6 månader). Kvinnor som lever i par med eller utan barn har en genomsnittlig biståndstid på 8,1 månader jämfört med män som lever i par med eller utan barn har en genomsnittlig biståndstid på 7,6 månader. I jämförelse med 2021 har kvinnors biståndstid ökat något medan mäns biståndstid har minskat något.

Andelen vuxna biståndstagare som under 2022 hade ett långvarigt³ behov av ekonomiskt bistånd per månad motsvarar i genomsnitt 69 procent, detta är en ökning med tre procentenheter jämfört med 2021 och sju procentenheter sedan 2020. Den stadsdelsnämnd som hade störst andel långvariga biståndstagare var Farsta med 76 procent följt av Rinkeby-Kista, Kungsholmen, Norrmalm, Enskede-Årsta-Vantör och Skarpnäck (samtliga 75 procent). Bromma och Hägersten-Älvsjö hade den lägsta andelen biståndstagare med långvarigt behov, 67 procent.

69%

av biståndsmottagarna under 2022 hade ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd.

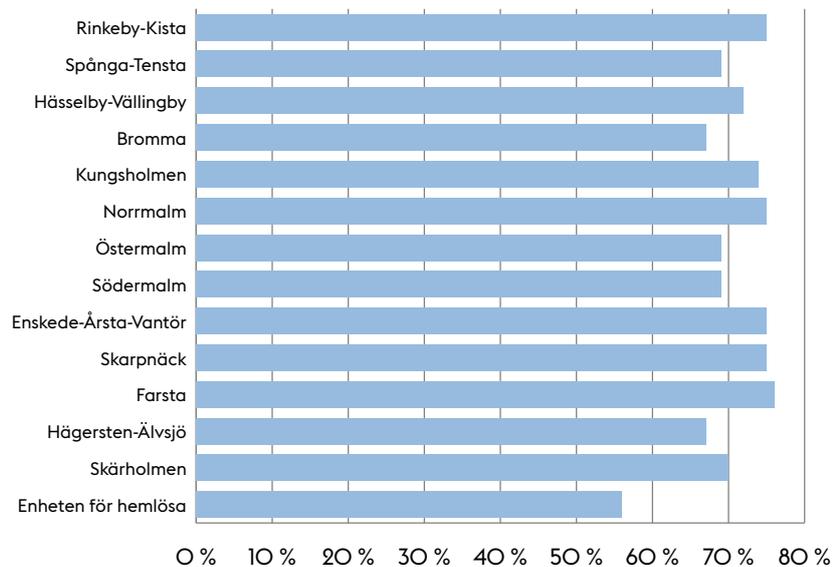
² Exkluderat hushållstypen dödsbo.

³ Tio månader eller mer under en tolv månadersperiod.

Under år 2021 uppgick stadens kostnader för ekonomiskt bistånd till över en miljard kronor.

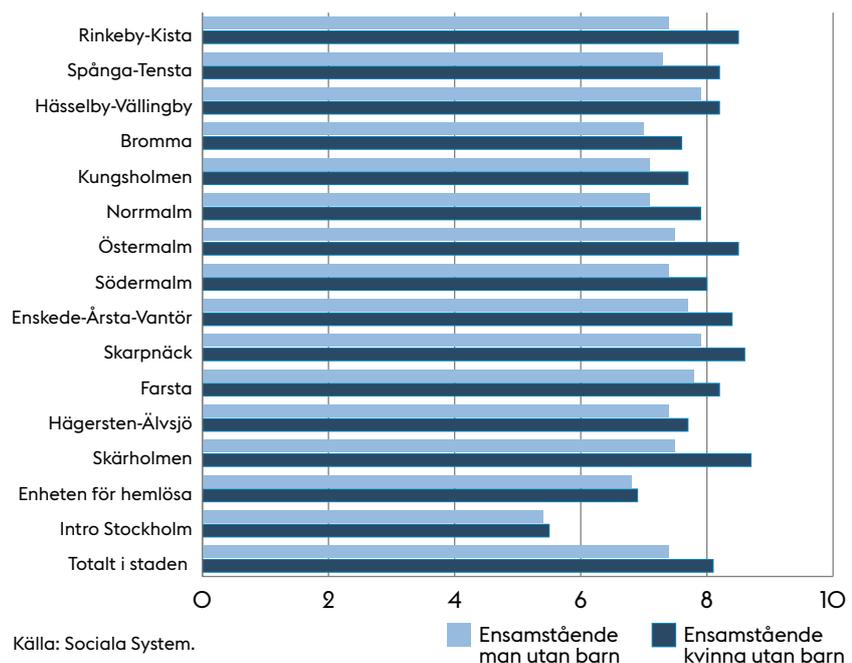
Figur 2:11 Andel vuxna personer med långvarigt bistandsbehov per månad, genomsnitt 2022, per stadsdelsnämnd

Källa: Sociala System.

I figuren som följer visas genomsnittliga biståndstider för hushållstyper utan barn, fördelat per stadsdelsnämnd. Den kortaste biståndstiden återfinns i Bromma och gruppen ensamstående män utan barn, som har en genomsnittlig biståndstid på sju månader. Den längsta biståndstiden återfinns i Skärholmen och i gruppen ensamstående kvinnor utan barn, som har en genomsnittlig biståndstid på 8,7 månader.

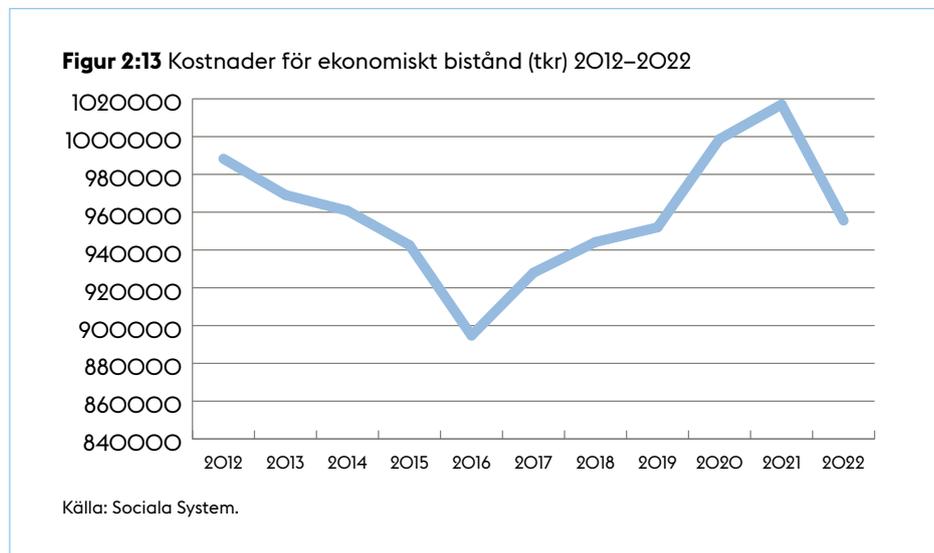
Figur 2:12 Genomsnittlig biståndstid (mån/år) för hushållstyper utan barn per nämnd, 2022

Källa: Sociala System.

Kostnader för ekonomiskt bistånd

År 2022 uppgick kostnaderna för ekonomiskt bistånd i Stockholms stad till 955,6 miljoner kronor. Detta var en minskning med 61,4 miljoner kronor, vilket motsvarar sex procent. Mellan 2016 och 2021 ökade kostnaderna stadigt för varje år, den ökande trenden har dock brutits under 2022. I figuren som följer presenteras kostnaderna under de senaste tio åren.

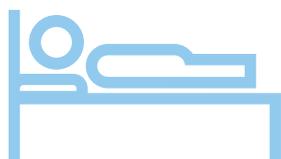
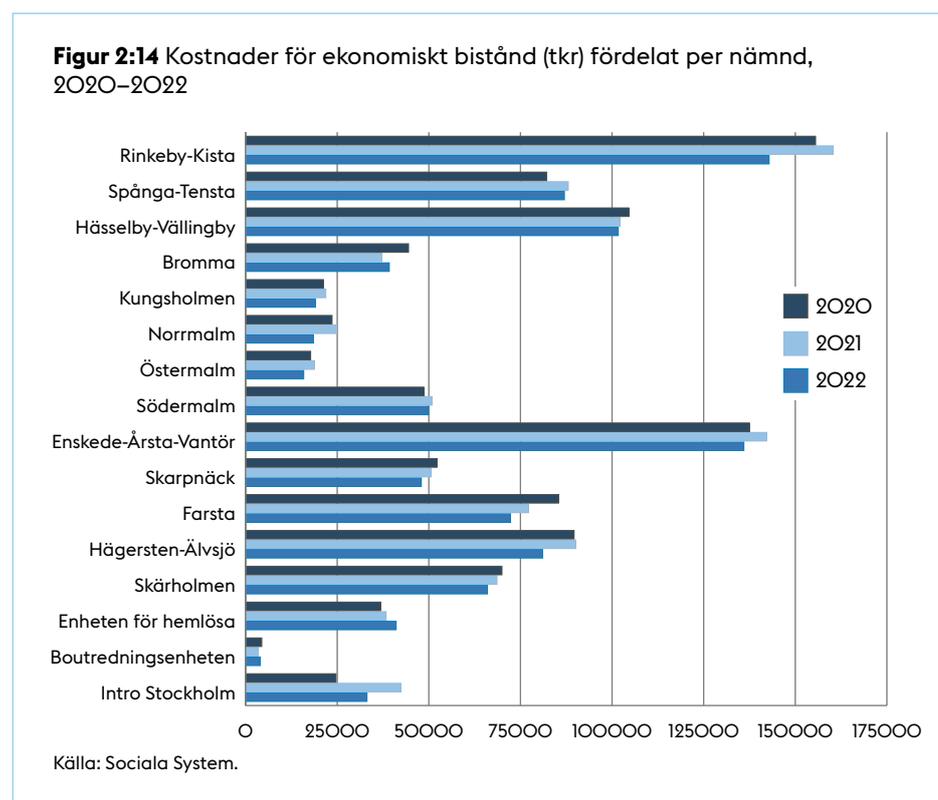

Under 2022 minskade kostnaderna för ekonomiskt bistånd i samtliga stadsdelsnämnder förutom i Bromma där kostnaderna ökade med två miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning på 5,4 procent. De stadsdelsnämnder där kostnaderna minskade mest var Rinkeby-Kista, en minskning med 17,5 miljoner kronor följt av Hägersten-Älvsjö med en minskning om 9 miljoner kronor. För båda stadsdelsnämnderna motsvarar kostnadsminskningarna ungefär 10 procent. Norrmalms kostnader minskade med 26 procent, vilket var den största procentuella minskningen av stadsdelsnämnderna, denna minskning motsvarar 6,3 miljoner kronor.

Vid Enheten för hemlösa ökade kostnaderna med 2,8 miljoner kronor, vilket motsvarar 7,2 procent. De senaste tre åren har Enheten för hemlösa haft en ökning av kostnader med 11,4 miljoner kronor, vilket är en procentuell ökning om 39 procent. Detta kan bland annat förklaras av en motsvarande ökning av antal hushåll under de senaste tre åren samt att kostnader för akutboende har ökat kraftigt.

Intro Stockholms kostnader minskade med 9,3 miljoner kronor, vilket motsvarar 22 procent.

Följande diagram visar kostnader för ekonomiskt bistånd de senaste tre åren, uppdelat per stadsdelsnämnd.

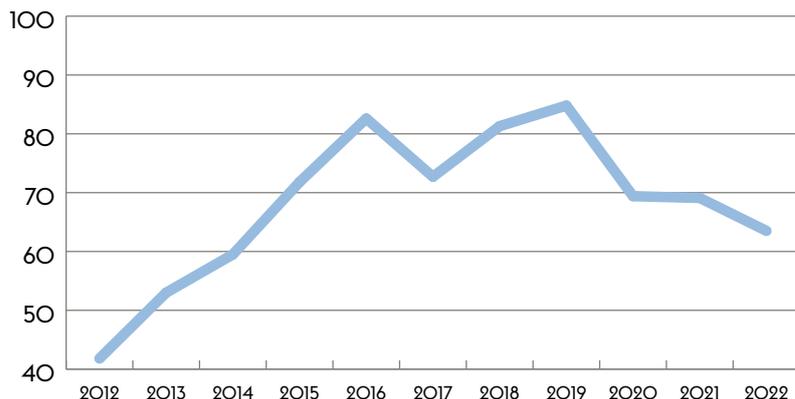

Biståndets ändamål

Ekonomiskt bistånd består av två delar, försörjningsstöd och bistånd till livsföringen i övrigt. Av den totala kostnaden för ekonomiskt bistånd avsåg 87,1 procent försörjningsstöd (833 miljoner kronor) och 12,9 procent (122 miljoner kronor) avsåg bistånd till livsföring i övrigt. Jämfört med föregående år har både kostnader för försörjningsstöd och bistånd till livsföringen i övrigt minskat. När det gäller fördelningen av kostnader syns en marginell minskning i andelen som avser försörjningsstöd och en ökning i andelen som avser övrigt bistånd. Det ändamål vars kostnader minskat mest jämfört med 2021 (bortsett från kostnader till tillfälligt boende som redovisas i följande avsnitt) är kostnader för tandvård, både akut tandvård och nödvändig tandvård. Tandvårds-kostnaderna minskade med 1,1 miljon kronor, vilket motsvarar en minskning om 10 procent. I övrigt är skillnaden mellan kostnader till olika ändamål i stort sett på samma nivåer som tidigare år.

Ett ändamål som brukar följas upp årligen i denna rapport är bistånd som betalas ut avseende tillfälligt boende för den individ eller den familj som saknar eget boende. Mellan åren 2010 och 2015 ökade dessa kostnader avsevärt. Sedan dess har kostnads-utvecklingen inte följt någon tydlig trend utan har både ökat och minskat från år till år. År 2022 låg kostnaden för tillfälligt boende på ungefär 62,6 miljoner kronor, att jämföra med 63,6 miljoner kronor år 2021. I figuren som följer illustreras kostnaderna för tillfälligt boende i staden under de senaste tio åren.

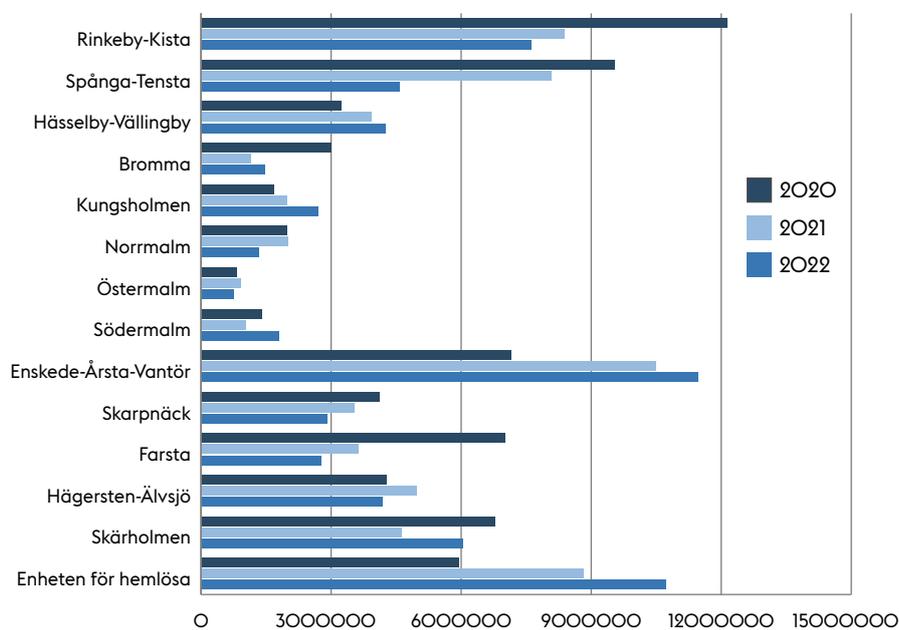
Figur 2:15 Kostnader för akutboende, hotell och vandrarhem (mnkr), 2012–2022

Källa: Sociala System.

Kostnaderna för tillfälligt boende på akutboende och vandrarhemsliknande boende varierar mellan de olika stadsdelsnämnderna, även utvecklingen vad gäller minskade respektive ökande kostnader de senaste tre åren skiljer sig åt. Följande diagram visar kostnaderna för tillfälligt boende fördelat per stadsdelsnämnd de senaste tre åren. Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Skarpnäck och Farsta visar en trend av minskade kostnader de senaste tre åren, medan Enskede-Årsta-Vantör och Enheten för hemlösa visar en motsatt utveckling med ökande kostnader. Även Kungsholmen och Hässelby-Vällingby visar en trend av svagt ökande kostnader för tillfälligt boende.

Figur 2:16 Kostnader för akutboende och vandrarhemsliknande boende fördelat per stadsdelsnämnd, 2020-2022

Källa: Sociala System.

Antalet hushåll som någon gång under året beviljats bistånd till tillfälligt boende i form av vandrarhemsliknande boende eller akutboende har ökat marginellt jämfört med 2021, från 2 443 hushåll till 2 472 hushåll. Av dessa beviljades ungefär 60 procent bistånd till vandrarhemsliknande boenden och 40 procent bistånd till akutboende.

Under 2022 beviljades 233 barnfamiljshushåll i staden bistånd till kostnader för vandrarhemsliknande boende. I dessa 233 hushåll fanns det sammantaget 547 barn. Det var en minskning med åtta barnfamiljer jämfört med 2021, men en ökning med elva barn. Diagrammet nedan visar antalet hushåll med barn som saknar stadigvarande boende och som beviljats ekonomiskt bistånd till hotell eller vandrarhem fördelat per stadsdelsnämnd under de tre senaste åren.

Tabell 2:2 Antal hushåll med barn som beviljats ekonomiskt bistånd för tillfälligt boende på hotell eller vandrarhem per stadsdelsnämnd, 2020–2022

Stadsdelsnämnd	2020	2021	2022
Rinkeby-Kista	62	51	35
Spånga-Tensta	39	34	27
Hässelby-Vällingby	22	17	28
Bromma	20	7	13
Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm	14	20	20
Södermalm	4	9	8
Enskede-Årsta-Vantör	22	39	47
Skarpnäck	7	7	4
Farsta	39	32	11
Hägersten-Älvsjö	19	7	9
Skärholmen	44	18	31

Källa: Sociala System.

De största minskningarna sett till antal barnfamiljer som beviljats ekonomiskt bistånd för tillfälligt boende återfinns i Farsta stadsdelsnämnd. Antal barnfamiljer i tillfälligt boende minskade från 32 hushåll 2021 till 11 hushåll 2022. I Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd minskade antal barnfamiljer i tillfälligt boende från 35 hushåll under 2021 till 16 under 2022.

Medelbidrag

Under 2022 var medelbidraget 10 117 kronor per månad och hushåll, vilket var en liten ökning jämfört med 2021 där medelbidraget var 9 758 kronor. Storleken på medelbidraget skiljer sig något åt mellan stadsdelsnämnderna där Enskede-Årsta-Vantör hade det högsta medelbidraget på 10 897 kronor och Södermalm hade det lägsta på 9 519 kronor. Intro Stockholm hade ett medelbidrag på 9 606 kronor vilket var en minskning med 1 354 kronor jämfört med år 2021. Enheten för hemlösa hade ett medelbidrag på 8 375 kronor. Medelbidraget påverkas bland annat av hushållets storlek. De stadsdelsnämnder som har en högre genomsnittlig hushållsstorlek har också generellt sett ett högre medelbidrag. Kungsholmen utmärker sig dock med att ha ett medelbidrag över stadens genomsnitt (10 863 kronor jämfört med medelbidraget om 10 117 kronor) trots en jämförelsevis låg genomsnittlig hushållsstorlek om 1,3 personer.

Jämfört med 2021 har medelbidraget ökat vid samtliga stadsdelsnämnder medan medelbidraget vid Intro Stockholm har minskat. Bromma hade den procentuellt största ökningen av medelbidraget jämfört med 2021 med 13,1 procent (1 184 kronor). Sett ur en tioårsperiod har medelbidraget ökat med 2 119 kronor, vilket motsvarar 26 procent.

Anledningen till att medelbidraget successivt ökar kan delvis förklaras av att den av regeringen beslutade riksnormen höjs varje år, dock kan den höjda riksnormen inte förklara hela ökningen. Andra förklaringar kan vara att kostnaderna för att bo och leva i Stockholm ständigt ökar.

10 117

kronor, var medelbidraget under 2022. Detta var en ökning jämfört med 2021.

Avslutade ärenden

Totalt avslutades 3 654 ärenden under 2022, vilket motsvarar 30 procent av antalet biståndshushåll som någon gång under året varit aktuella för ekonomiskt bistånd. Andelen avslutade ärenden var i stort detsamma jämfört med föregående år. Det var 415 färre ärenden som avslutades detta år jämfört med föregående år.

Den vanligaste avslutsorsaken under 2022 var att individen har börjat arbeta (27 procent). Den näst vanligaste avslutsorsaken var okänd anledning (22 procent) och den tredje vanligaste orsaken var att individen flyttat från stadsdelen (14 procent). Avslutsorsakerna skiljer sig något från föregående år, en något större andel av de avslutade ärendena under 2022 berodde på att personen hade fått arbete, jämfört med 2021. Av de som uppnådde egen försörjning i form av arbete var 53 procent ensamstående män utan barn, medan motsvarande siffra för ensamstående kvinnor utan barn var 21 procent, en ökning med två procentandelar för den sistnämnda målgruppen jämfört med året innan.

Av de hushåll vars ärenden avslutades under 2022 var 48 procent ensamstående män utan barn och 25 procent ensamstående kvinnor utan barn.

Den vanligaste avslutsorsaken under 2022 var att individen har börjat arbeta (27 procent).

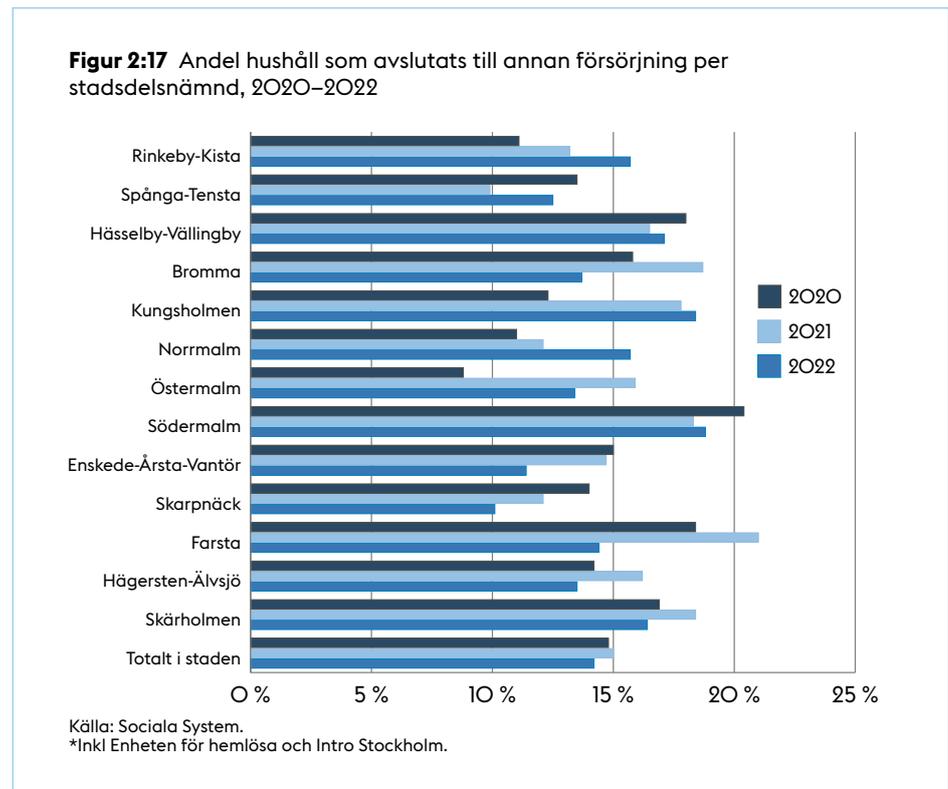
Tabell 2:3 Antal avslutade biståndshushåll under 2022, efter avslutsorsak.

	Antal
Börjat arbeta	980
Börjat studera	224
Beviljats sjuk- eller aktivitetsersättning	170
Beviljats pension eller äldreförsörjningsstöd	160
Beviljats A-kassa, Alfa-kassa eller aktivitetsstöd	43
Beviljats annan ersättning	131
Engångsansökan	404
Intro Stockholm – Beviljats etableringsersättning	49
Intro Stockholm – Ärendeansvar övergår till stadsdel	14
Intro Stockholm – Etableringsperiod avslutad	8
Flyttat från stadsdelen	513
Kriminalvård	49
Avliden	72
Okänt	810
Registrering av ny samhörighet	27
Totalt i staden	3 654

Källa: Sociala System.

Under 2022 var det 14 procent av de avslutade hushållen som avslutades till en annan form av försörjning, vilket är en procentandel lägre jämfört med 2021. I en jämförelse mellan stadsdelsnämnderna var Södermalm den stadsdelsnämnd som hade högst andel hushåll som avslutades till en annan form av försörjning (19 procent) följt av Kungsholmen (18 procent) och Hässelby-Vällingby (17 procent). Den stadsdelsnämnd som hade lägst andel av de avslutade hushållen som fick en egen försörjning var Skarpnäck (10 procent) följt av Enskede-Årsta-Vantör (11 procent) och Spånga-Tensta (12,5 procent).

Diagrammet som följer visar andel avslutade hushåll under de tre senaste åren som fått en egen försörjning, fördelat per stadsdelsnämnd. Stapeln som visar andelen totalt i staden inkluderar Enheten för hemlösa och Intro Stockholm.

Brukardelaktighet

Indikator ekonomiskt bistånd

Under 2021 infördes en ny indikator för verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd. En indikator är ett tal som följs över tid och som ska visa om utvecklingen går i rätt riktning och i rätt takt samt utgöra ett underlag för åtgärder och beslut. Indikatorn för ekonomiskt bistånd definieras; *andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatsen eller insatserna de fått från socialtjänsten.*

Under 2022 genomfördes en mätning utifrån ovan nämnda indikator. Likt tidigare år genomfördes mätningen i form av en pappersenkät. Enkäten delades ut till klienter som under april och maj månad hade ett fysiskt möte med sin handläggare. Frågeställningen i enkäten var enligt följande: *Om du tänker på det senaste året, hur har din situation förändrats av det stöd du har fått från socialtjänsten när det gäller ekonomiskt bistånd?* Möjliga svarsalternativ var: förbättrats mycket, förbättrats något, oförändrat, försämrats något, försämrats mycket, vet ej/har ingen uppfattning. Indikatorn mäts genom summan av andelarna för ”förbättrats mycket” och ”förbättrats något”. Totalt inkom 289 enkät-svar från individer som uppbar ekonomiskt bistånd. Resultaten bygger på dessa svar.

Indikatorn för ekonomiskt bistånd för hela staden gav resultatet 76 under 2022. Detta innebär således att 76 procent av de svarande upplever att de fått en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten. Jämfört med 2021 har resultatet förbättrats med tolv procentenheter. När resultatet delas upp efter kön så kan det konstateras väldigt små skillnader. Av de kvinnor som besvarat enkäten upplevde 76 procent att deras situation förbättrats, motsvarande siffra för män var 77 procent. I tabellen som följer redovisas resultaten fördelat per stadsdelsnämnd. Underlaget, som utgörs av ett i vissa fall lågt antal enkätsvar, är begränsat. Tolkning av resultat bör därmed göras med försiktighet.

Tabell 2:4

	Indikator	Antal svar
Rinkeby-Kista	69 %	13
Spånga-Tensta	74 %	19
Hässelby-Vällingby	81 %	21
Bromma	*	*
Kungsholmen	*	*
Norrmalm	*	*
Östermalm	78 %	9
Södermalm	87 %	15
Enskede-Årsta-Vantör	83 %	18
Skarpnäck	70 %	10
Farsta	*	*
Hägersten-Älvsjö	56 %	16
Skärholmen	78 %	45
Enheten för hemlösa	77 %	35
Intro Stockholm	76 %	74
Staden totalt	76 %	289

*Antal under 4 redovisas ej.

Källa: Enkätundersökning under april och maj månad 2022 av indikator ”Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten”, ekonomiskt bistånd 2022.

Enkätundersökning

År 2013 fick socialförvaltningen i budgetuppdrag att utforma en stadsövergripande enkät till individer som uppbar ekonomiskt bistånd. I samverkan med stadsdelsförvaltningarna togs en gemensam enkät fram med olika påståenden som ställs till de individer som är aktuella för ekonomiskt bistånd vid ett specifikt datum. Sedan 2014 genomförs denna enkätundersökning vartannat år, vid varje tillfälle används samma enkät vilket möjliggör jämförelser över tid. Undersökningen syftar till att förbättra servicen i staden, bidra till verksamhetsutveckling och möjliggöra jämförelser som kan leda till högre grad av likställighet inom ekonomiskt bistånd i Stockholms stad.

Enkätundersökningen för 2022 uppvisar ett positivt resultat. Majoriteten av de individer som besvarat enkäten instämmer i påståendena om att de blir bemötta med respekt av sin handläggare (80 procent), att de förstår den information de får om sitt ärende (77 procent), att de vet vad som förväntas av dem för att ha rätt till ekonomiskt bistånd (78 procent) samt att deras handläggare har rätt kompetens (75 procent) och erbjuder rätt stöd (70 procent). I enkäten får de svarande möjlighet att ge socialtjänsten ett generellt betyg på en skala från 1–10. Det betyget ökade från 6,8 år 2020 till 7,1 år 2022. Vidare i enkäten får klienterna ange om de under det senaste året upplevt sig diskriminerade i kontakten med sin handläggare. Resultatet visar att 13 procent har upplevt diskriminering, en minskning från 2020 då 22 procent svarade på samma fråga.

År 2016 var första gången frågan om individens eventuella upplevelse av diskriminering i kontakten med socialtjänsten ställdes i enkätundersökningen. Resultatet visar att 13 procent av de som besvarade enkäten år 2022 hade upplevt sig diskriminerade i kontakten med sin handläggare inom ekonomiskt bistånd. Det är en kraftig minskning jämfört med förra årets resultat på 22 procent, en minskning med 9 procentenheter. Det är det lägsta resultatet sedan 2016 (15 procent) och en minskning från år 2018 och 2020 där resultaten för båda åren var 22 procent.

Budget och skuldrådgivning

Budget- och skuldrådgivning är en obligatorisk verksamhet för kommunen och regleras i 5 kap. 12 § SoL. Budget- och skuldrådgivningens främsta uppgift är att genom olika former av ekonomisk rådgivning bidra till att förebygga skuldproblem och hjälpa skuldsatta personer att finna en lösning på sin situation. Stödet som ges ska ha till syfte att hjälpa rådsökande att kunna klara sin ekonomiska situation på egen hand.

Budget- och skuldrådgivning innefattar budgetrådgivning, skuldrådgivning, stöd inför och under skuldsanering, samverkan samt utåtriktade insatser. Rådgivningen utgår från den sökandes individuella behov och förutsättningar samt sker på frivillig grund. Verksamheten utgör inte myndighetsutövning.

Målgruppsbeskrivning

Målgruppen som avses i kapitlet är vuxna personer som är bosatta i Stockholms stad och som önskar råd och stöd kring sin ekonomiska situation. Majoriteten av de som kontaktar stadens budget- och skuldrådgivning har skulder och önskar råd och stöd för att komma till rätta med sin skuldsituation. Det kan finnas många orsaker till varför man har svårt att få sin ekonomi att gå ihop och varför man hamnar i en skuldsättning. Oförutsägbara livsförändringar som arbetslöshet, sjukdom, ekonomiskt våld eller skilsmässa kan vara anledningar till att en person hamnar i skuldsättning. Forskning visar att överskuldsatta personer har en sämre hälsa, både fysiskt och psykiskt, och är sjuka i högre grad än normalpopulationen.

Budget- och skuldrådgivningsverksamhet finns på samtliga stadsdelsnämnder samt vid Enheten för hemlösa. Barn och unga i ekonomiskt utsatta familjer påverkas negativt, därför prioriterar Stockholms stad särskilt att snabbt kunna erbjuda budget- och skuldrådgivning till vuxna med hemmavarande barn.

Insatser, biståndets omfattning och utformning

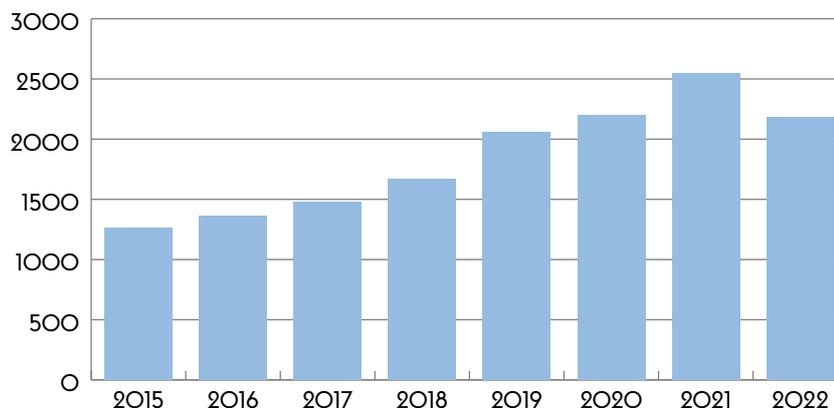
Antal nya rådsökande

Under 2022 aktualiserades 2 182 nya rådsökande i stadens budget- och skuldrådgivning. Det var 366 färre rådsökande jämfört med 2021, vilket motsvarar en minskning med 14 procent. Utöver de drygt 2 000 nyinkomna rådsökanden har ungefär 300 ärenden återaktiverats⁴ inom rådgivarverksamheten, dessa rådsökanden återfinns inte i följande diagram.

2182

nya rådsökande registrerades i staden under 2022.

Figur 2:18 Antal registrerade ärenden i budget- och skuldrådgivningen i Stockholms stad, 2015–2022

Källa: Boss samt manuellt inhämtad statistik.

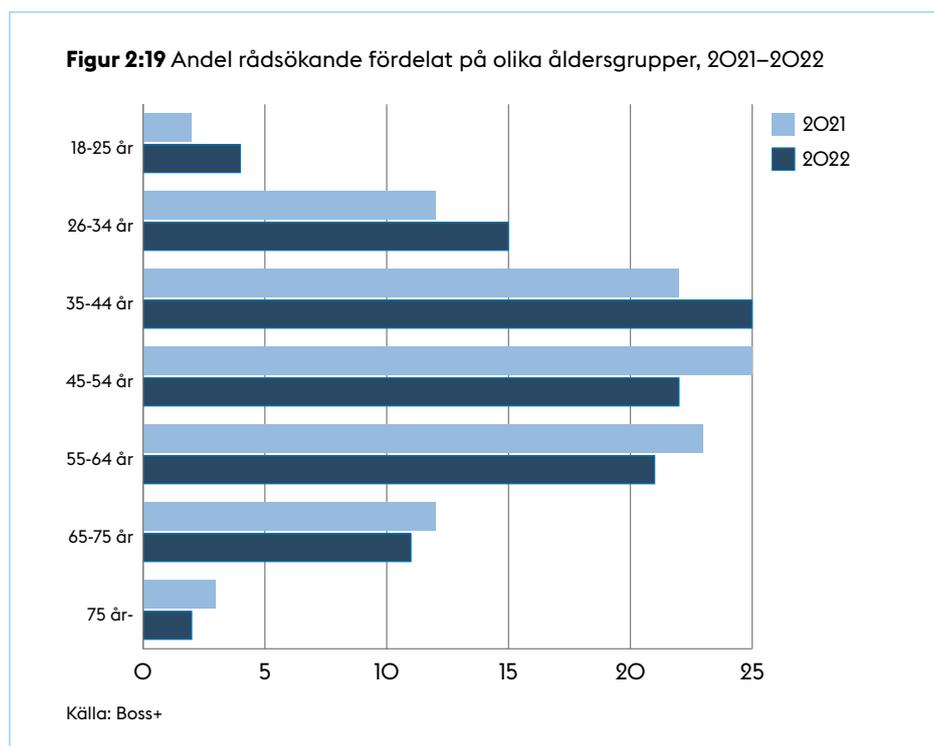
⁴ En rådsökande som inte längre önskar kontakt eller om den rådsökande inte varit avhörd de senaste tre månaderna avslutas i dokumentationssystemet. Om den rådsökande återupptar kontakten återaktualiseras ärendet i dokumentationssystemet och betraktas då inte som nyinkommet ärende.

Utöver nyinkomna ärenden tillkommer besök i stadsdelsnämndernas öppna mottagningar⁵. Under 2022 hade cirka 4 000 invånare kontakt med stadens öppna mottagning för budget- och skuldrådgivning, av dessa individer hade ungefär 25 procent barn.

I en del av ärenden fanns endast behov av en kortare rådgivningsinsats och registreras således inte som ett inkommit ärende. I andra ärenden där det fanns ett större behov registrerades ärendet som ett inkommit ärende efter att den rådsökande besökt den öppna rådgivningen.

Skillnader i kön och ålder

Av de knappt 2 200 nya rådsökande under 2022 var 40 procent kvinnor och 57 procent män⁶. De flesta rådsökande var i åldern 35-44 år (25 procent). Jämfört med 2021 kan det noteras en förskjutning åt en något yngre grupp rådsökande personer under 2022. Följande diagram visar en jämförelse av andelen rådsökande fördelade på olika åldersgrupper under åren 2021 och 2022.

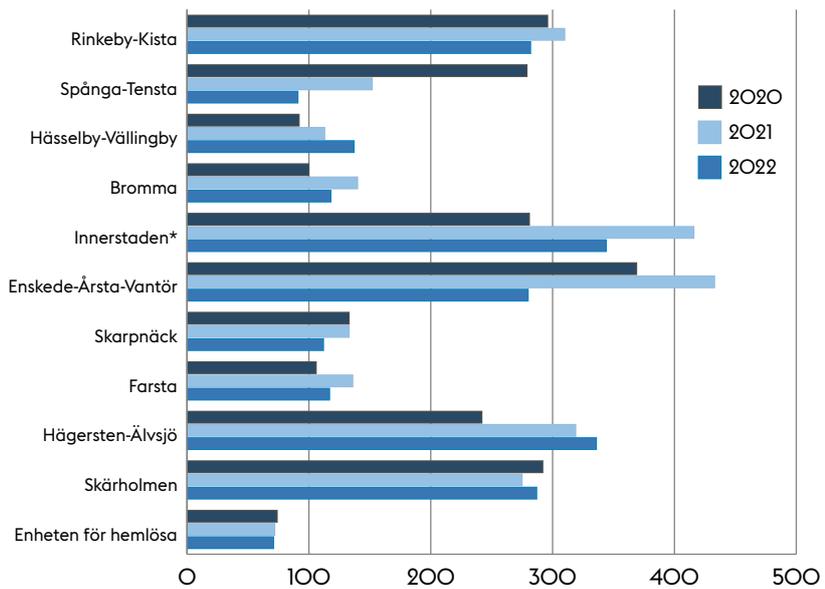
Skillnader mellan stadsdelsnämnder

Antalet personer som söker sig till stadens budget- och skuldrådgivning skiljer sig åt mellan de olika stadsdelsnämnderna. Under 2022 inkom flest nya ärenden till innera staden (Södermalm, Östermalm, Kungsholmen och Norrmalm) 344 rådsökande samt Hägersten-Älvsjö, 336 rådsökande. Spånga-Tensta tog emot 91 nya rådsökande, vilket är det lägsta antalet nya rådsökande av stadsdelsnämnderna, följt av Skarpnäck och Farsta som tog emot 112 respektive 117 nya rådsökanden. Följande figur visar antalet nya rådsökande fördelat per stadsdelsnämnd under de senaste tre åren. Observera att endast de ärenden som har registrerats i verksamhetssystemet Boss+ återfinns i denna statistik, återaktiverade ärenden eller ärenden som inte registreras i systemet är inte medräknade. Detta kan innebära att en del stadsdelsnämnder har fler ärenden aktuella för råd och stöd än vad som anges nedan.

5 De öppna mottagningarna organiseras på olika sätt i de olika förvaltningarna. Den öppna mottagningen ger invånare initialt stöd kring den ekonomiska situationen utan att den enskilde ska behöva boka en tid och vänta på ett besök.

6 Tre procent har anggett okänt kön.

Figur 2:20 Antal registrerade ärenden i budget- och skuldrådgivningen per stadsdelsnämnd, 2020–2022

Källa: Boss samt manuellt inhämtad statistik.

*Inkluderar Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm och Södermalm.

Barn i familjer med skulder

Under 2022 fanns det 13 635 barn i Stockholms stad med föräldrar som hade skulder eller en pågående skuldsanering hos Kronofogden, detta motsvarar 7,2 procent av det totala antalet barn 0–17 år i staden. Skillnaderna mellan stadsdelsnämnderna är stora vad gäller barn i familjer med skulder hos Kronofogden. I Rinkeby-Kista har 20 procent av barnen minst en förälder med skulder hos Kronofogden jämfört med Norrmalm där motsvarande siffra är 2 procent. Följande tabell visar antalet barn fördelat per stadsdelsnämnd som har föräldrar med skulder hos Kronofogden eller en pågående skuldsanering samt andelen relaterat till befolkningen 0–17 år.

Tabell 2:5 Antal samt andel barn som lever i ett hushåll där minst en förälder har skulder hos Kronofogden eller under en pågående skuldsanering fördelat på stadsdelsnämnd, 2022

Stadsdelsnämnd	Antal	Andel i befolkningen (%)
Rinkeby-Kista	2 274	19
Spånga-Tensta	1341	13
Hässelby-Vällingby	1859	10
Bromma	641	4
Kungsholmen	249	2
Norrmalm	247	2
Östermalm	327	3
Södermalm	560	3
Enskede-Årsta-Vantör	1 898	9
Skarpnäck	596	6
Farsta	1 050	8
Hägersten-Älvsjö	1179	5
Skärholmen	1 414	17
Totalt i staden*	13 635	7

Källa: Kronofogden.

Skuldsättningens omfattning

Under 2022 hade 3,7 procent av landets invånare som är 18 år eller äldre en skuld hos Kronofogden. I Stockholms stad hade 3,4 procent av invånarna en skuld hos Kronofogden, vilket motsvarar drygt 27 000 personer. Antalet och andelen av befolkningen i Stockholms stad som är skuldsatta hos Kronofogden har sjunkit något jämfört med 2020 och 2021. Dock har medianskulden hos de stockholmare som har skulder hos Kronofogden ökat med 15 procent, under 2022 var medianskulden hos stockholmare drygt 76 000 kronor. Medianskulden i hela landet är 70 000 kronor. Den totala skuldsumman hos Kronofogden för stockholmare är 10,5 miljarder kronor, vilket är en ökning med 340 miljoner kronor jämfört med 2021.

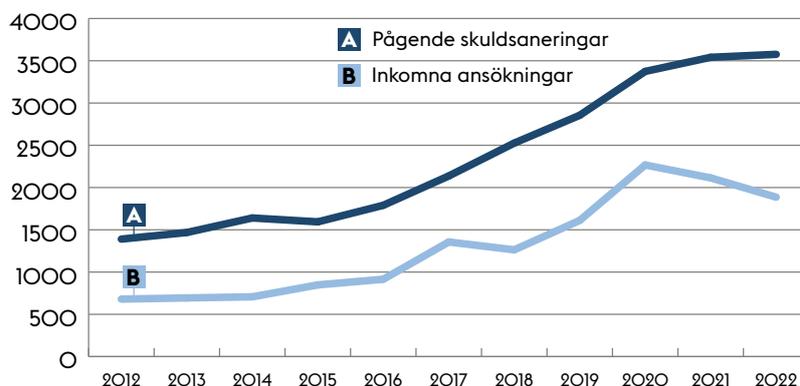
Råd- och stödinsatser

Skuldrådgivning är den vanligaste råd- och stödinsatsen inom budget- och skuldrådgivningen i Stockholms stad. Många skuldrådgivningsärenden mynnar ut i en ansökan om skuldsanering hos Kronofogden. Under 2022 ansökte 1 886 invånare i Stockholms stad om skuldsanering, vilket är en marginell minskning jämfört med 2021. Av de individer som hade kontakt med stadens budget- och skuldrådgivarverksamhet under 2022 skickades 748 ansökningar om skuldsanering in till Kronofogden, 40 procent av ansökningarna rörde kvinnor och 60 procent rörde män. Fördelningen mellan kvinnor och män motsvarar i stort könsskillnaderna av det totala antalet inkomna rådsökandeärenden under 2022. När det gäller beviljade skuldsaneringsansökningar av de som skickats in med stöd av stadens budget- och skuldrådgivning visar statistiken att Kronofogden beviljade 426 ansökningar under 2022. Av de beviljade ansökningarna rörde 41 procent kvinnor och 59 procent rörde män. Antalet inskickade ansökningar om skuldsanering har ökat från 676 ansökningar 2021 till 748 ansökningar 2022, en ökning som motsvarar 11 procent. Även antalet beviljade skuldsaneringar har ökat till antalet med ungefär 16 procent från föregående år.

Kronofogdens statistik för skuldsaneringsansökningar under 2022 visar att totalt beviljades 756 ansökningar om skuldsanering från invånare i Stockholms stad, 42 procent rörde kvinnor och 58 procent rörde män.

2021 hade 3 576 invånare i Stockholms stad en pågående skuldsanering, denna pågår vanligtvis i fem år. Följande diagram visar antalet ansökningar om skuldsanering från stockholmare hos Kronofogdemyndigheten samt antalet pågående skuldsaneringar.

Figur 2:21 Antal inkomna skuldsaneringsansökningar till Kronofogden samt antal pågående skuldsaneringar avseende invånare i Stockholm, 2012–2022

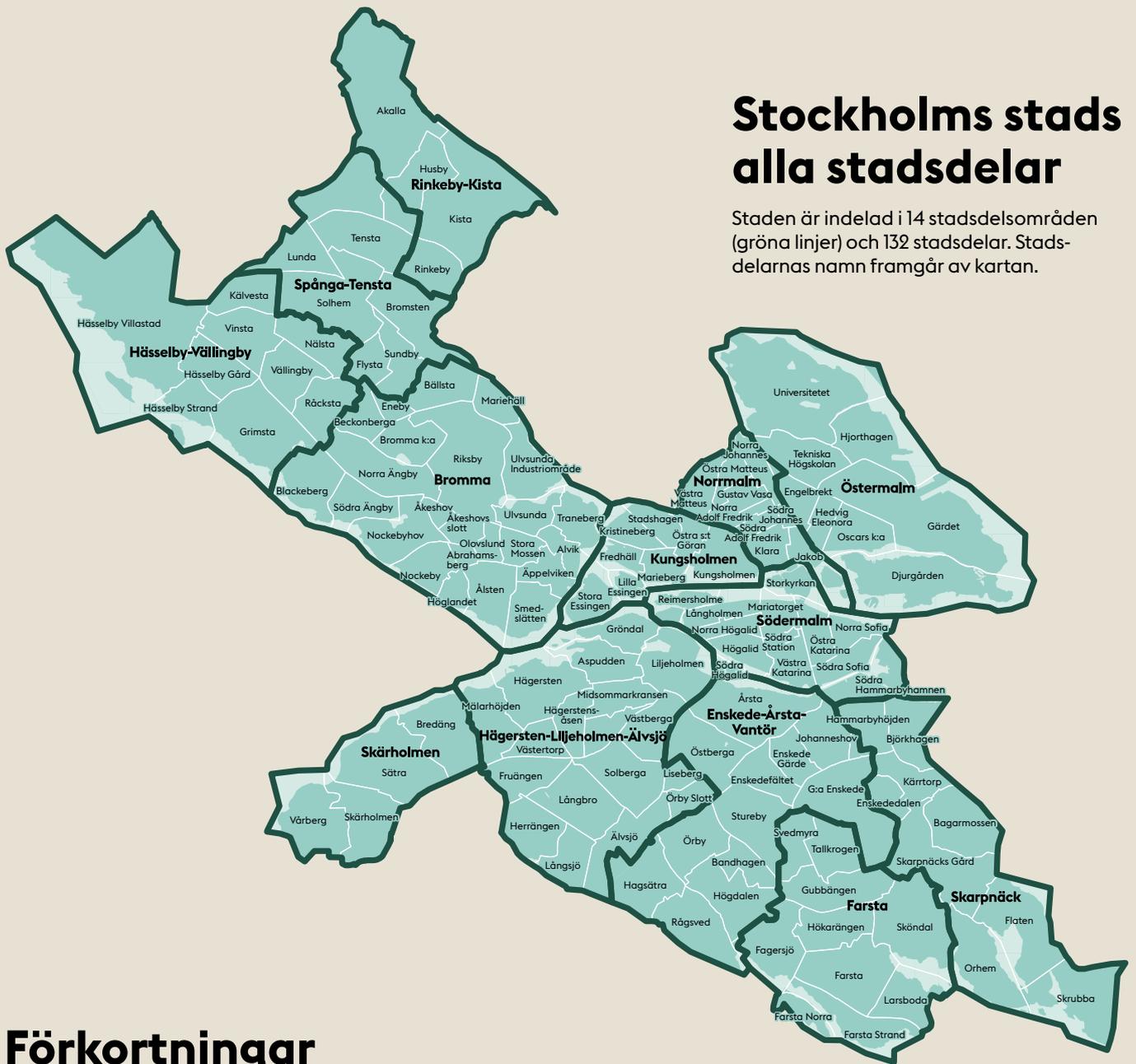
Källa: Kronofogden.

Antalet och andelen av befolkningen i Stockholms stad som är skuldsatta hos Kronofogden har sjunkit något jämfört med 2020 och 2021. Dock har medianskulden hos de stockholmare som har skulder hos Kronofogden ökat.

Stockholms stads alla stadsdelar

Staden är indelad i 14 stadsdelsområden (gröna linjer) och 132 stadsdelar. Stadsdelarnas namn framgår av kartan.

Förkortningar

ABO	Anläggningsboende för asylsökande	HVB	Hem för vård eller boende	MNKR	Miljoner kronor
ADAD	Adolescent Drug Abuse Diagnosis	HVH	Hem för viss annan heldygnsvård	Mv	Medelvärde
ADHD	Attention Deficit Hyperactivity Disorder	IB	Initial bedömning	MVP	Mentorer i våldsprevention
ANDT	Alkohol, narkotika, doping och tobak	IFO	Individ- och familjeomsorgen	NSPH	Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa
ASI	Addiction Severity Index	ILS	Integrerat ledningssystem	OSL	Offentlighet- och sekretesslagen (2009:400)
BBIC	Barns behov i centrum	IOP	Idéburet offentligt partnerskap	PRIO	Plan för riktade insatser inom området psykisk ohälsa
BMM	Barnmorskemottagning	IPS	Individual placement and support	PUT	Permanent uppehållstillstånd
BoU	Barn- och ungdomsheterna	i.u	Inga uppgifter	RKA	Rådet för kommunala analyser
BRÅ	Brottsförebyggande rådet	IVO	Inspektionen för vård och omsorg	RVC	Relationsvårdscentrum
BUP	Barn- och ungdomspsykiatri	KBF	Kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning	RVT	Relationsvårdsteam
BVC	Barnvårdscentral	KBT	Kognitiv beteendeterapi	RA	Regeringsrättens årsbok
CAN	Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning	LARO	Läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende	SAVRY	Structured Assessment of Violocene Risk in Youth
CEPI	Centrum för evidensbaserade psykosociala insatser	LMA	Lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.	SFB	Socialförsäkringsbalk (2010:110)
CM	Case management	LOV	Lag (2008:962) om valfrihetssystem	SHIS	Stiftelsen hotellhem i Stockholm
CSN	Centrala studiestödsnämnden	LPT	Lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård	SIP	Samordnad individuell plan
DSM	Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders	LSS	Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade	Sis	Statens institutionsstyrelse
DUR	Socialpsykiatriens utredningsinstrument, (Dokumentation, Utvärdering, Resultat)	LSU	Lag (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård	Skoll	Skollag (2010:800)
EBO	Egenbosatt asylsökande eller nyanländ	LUL	Lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare	SKKP	Särskilt kvalificerad kontaktperson
EARL	Early Assessment Risk List	LVM	Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall	SKR	Sveriges kommuner och regioner
EFH	Enheten för hemlösa	LVU	Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga	SLK	Stadsledningskontoret
FB	Föräldrabalken (1949:381)	LYHS	Lag (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område	SoL	Socialtjänstlagen (2001:453)
FIA	Förutsättningar inför arbete	MI	Motiverande samtal (motivational interviewing)	SOSFS	Socialstyrelsens författningssamling
FL	Förvaltningslag (2017:900)	MFD	Myndigheten för delaktighet	SOU	Statens offentliga utredningar
FN	Förenta nationerna	MföF	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	SSBTEK	Sammansatt biståndstjänst ekonomisk bistånd
FoT	Försöks- och träningslägenhet			STIS	Stärkt tidigt stöd i samverkan
FUT	Felaktiga utbetalningar			TKR	Tusen kronor
GDPR	The General Data Protection Regulation			TUT	Tillfälligt uppehållstillstånd
HFD	Högsta förvaltningsdomstolen			TÖG	Tak över huvudet-garanti
HLM	Hemlöshetsmottagningen			UNHCR	The office of the United Nations High Commissioner for Refugees
HSL	Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)			VIP	Vård- och insatsprogram

De 9 kapitel som utgör Socialtjänstrapport 2022

Den här rapporten finns i en tryckt fullversion samt i fristående digitala kapitel som är tillgänglighetsanpassade. De fristående kapitlen finns på start.stockholm/rapporter-stod-och-familj

